

Onderzoek Inwonerspanel: Veiligheid

Auteur Tineke Brouwers

Respons onderzoek

Op 25 juni 2020 kregen de panelleden van 18 jaar en ouder (1.715 personen) een e-mail met de vraag of zij digitaal een vragenlijst over veiligheid wilden invullen. Na bijna twee weken hadden 1.043 panelleden de vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 61 procent.

De resultaten zijn gewogen op leeftijd. Voor de leeftijd 25 jaar en ouder zijn de resultaten nu een goede afspiegeling van de totale Nieuwegeinse bevolking van 25 jaar en ouder. De resultaten van leeftijdsgroep 18 tot 25 zijn niet gewogen omdat deze groep te klein is in de respons. De resultaten voor deze groep zijn ongewogen meegenomen in het totaal.

Bij figuren en in de tekst staat soms "n = ...". Dit is het aantal panelleden dat de betreffende vraag heeft ingevuld.

Wanneer de respondenten één antwoord konden geven en het percentage telt op tot meer dan 100%, dan komt dit door afronding.

Wanneer de antwoorden in de categorie "anders" niet nader zijn benoemd, zijn de antwoorden te divers om hier iets over te kunnen zeggen.

"De gemeente maakt het veiligheidsbeleid voor Nieuwegein. De politie en andere veiligheidspartners voeren dit beleid samen met de gemeente uit. Iedere vier jaar komt de gemeente met een Integraal VeiligheidsPlan (IVP), waarin staat waar we ons in de vier jaar daarna op gaan richten op het gebied van veiligheid. In dit IVP wordt beschreven welke veiligheidsonderwerpen prioriteit krijgen en wat de gemeente met partners wil bereiken in de aankomende jaren. Voor de periode 2020-2024 heeft de gemeente de volgende prioriteiten voorgesteld:

- 1. Ondernijning*
- 2. Het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden*
- 3. Digitale veiligheid*
- 4. Zorg en veiligheid*

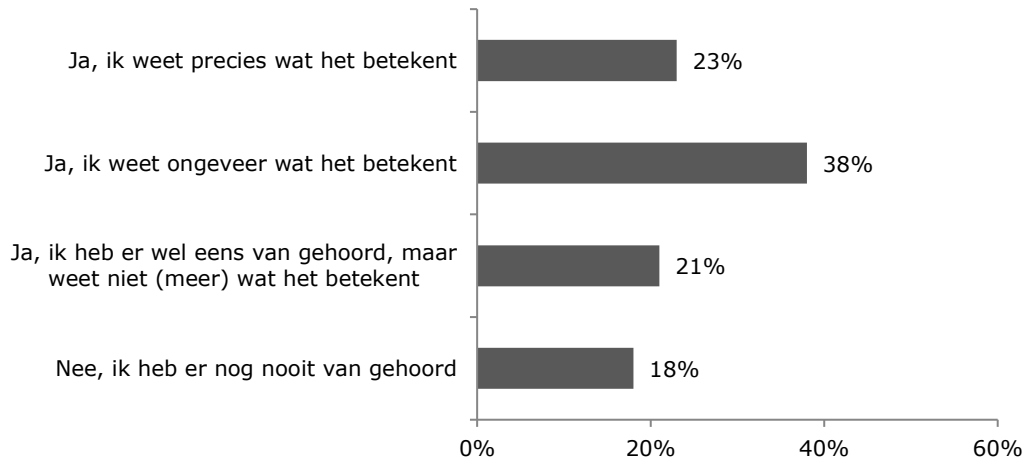
Samen met inwoners, ondernemers en veiligheidspartners werken we aan een veilig Nieuwegein. We stellen u in deze vragenlijst over alle vier genoemde onderwerpen een aantal vragen, om inzicht te krijgen in hoeverre deze onderwerpen bekend zijn en leven onder de Nieuwegeinse bewoners."

Resultaten

Ondermijning

Van de panelleden heeft 82% gehoord van de term ondermijning; 23% weet precies wat het betekent, 38% ongeveer en 21% heeft er wel van gehoord, maar weet niet (meer) wat het betekent. Achttien procent heeft nog nooit gehoord van de term ondermijning (figuur 1).

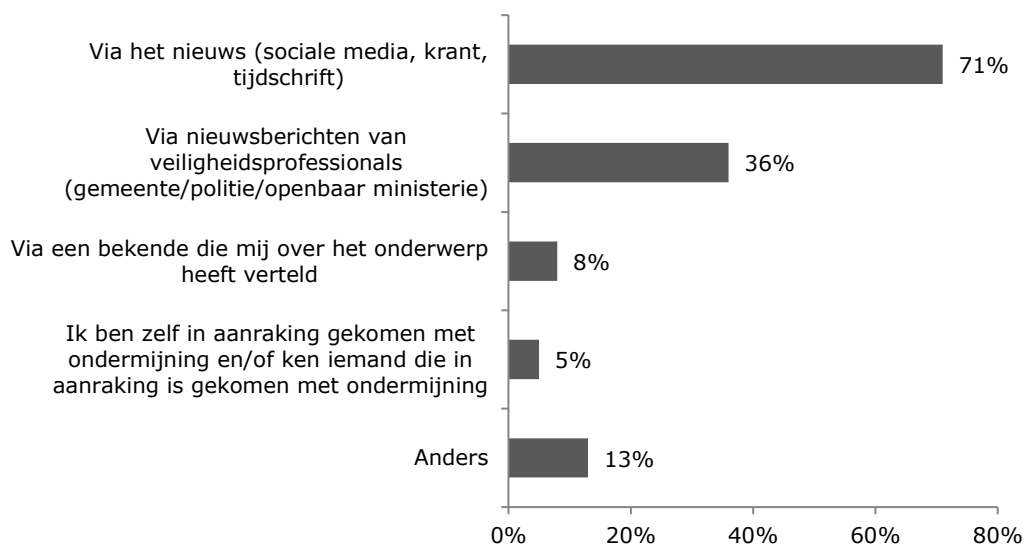
Figuur 1: Heeft u wel eens gehoord van de term 'ondermijning'? (n = 1.043)

Bijna drie kwart (71%) van de panelleden die de term ondermijning kennen, kent dit via het nieuws (sociale media, krant, tijdschrift). Ruim een derde (36%) kent de term via nieuwsberichten van veiligheidsprofessionals (gemeente/politie/openbaar ministerie) (figuur 2).

Acht procent kent de term door algemene ontwikkeling, op school geleerd of door opvoeding en 4% via werk (genoemd in de categorie anders).

Figuur 2: Hoe kent u de term 'ondermijning'? (n = 652) (Gevraagd aan de panelleden die precies of ongeveer weten wat de term betekent.) *Meerdere antwoorden mogelijk*

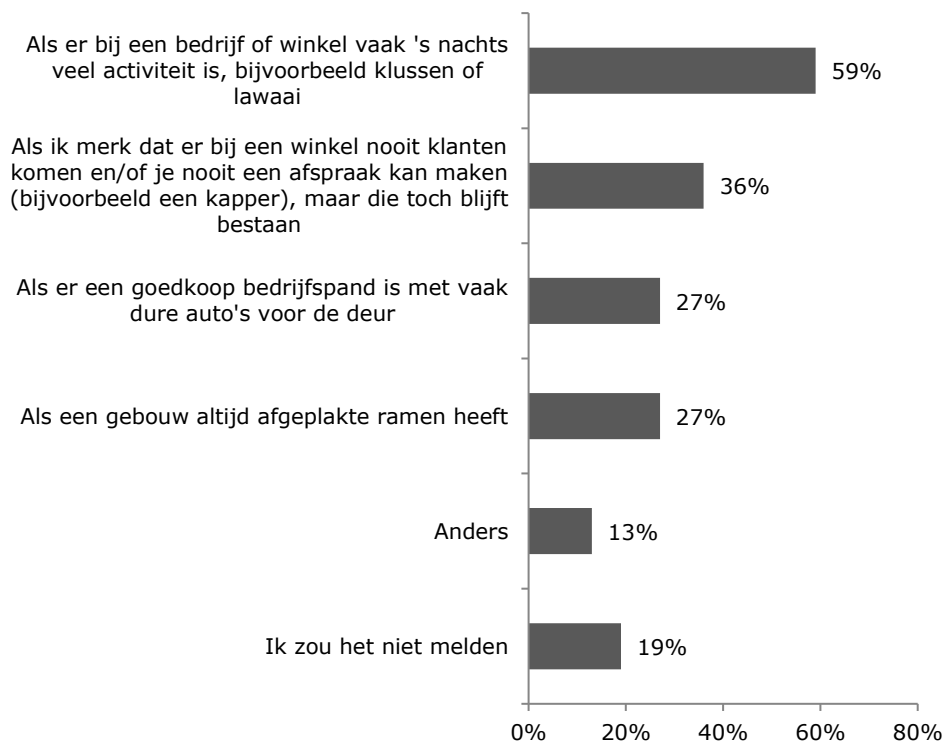

"Ondermijning is een begrip dat lastig is om in één zin te omschrijven. Criminele organisaties gebruiken legale voorzieningen in de bovenwereld (de "fatsoenlijke maatschappij"; het tegenovergestelde van de onderwereld) om hun criminele activiteiten in de onderwereld 'ongezien' voortzetten. Het geeft ze een dekmantel. Bij ondermijning komen dus eigenlijk de 'bovenwereld' en 'onderwereld' samen. Criminele organisaties zijn uit op macht, aanzien en geld. Voorbeelden van ondermijning zijn: drugsproductie- en handel, witwassen, fraude en mensenhandel."

De panelleden is gevraagd wanneer ze melding zouden maken van ondermijning. Ruim de helft (59%) zou dit doen als er bij een bedrijf of winkel vaak 's nachts veel activiteit is, bijvoorbeeld klussen of lawaai en 36% zou het melden als ze merken dat er bij een winkel nooit klanten komen en/of je nooit een afspraak kan maken (bijvoorbeeld een kapper), maar die toch blijft bestaan. Negentien procent geeft aan dat ze het niet zouden melden (figuur 3). Twee procent zou het melden als ze er zeker van zijn dat er iets niet klopt / als het echt opvalt en 1% als ze er last van hebben (genoemd in de categorie anders). Eén procent geeft aan dat ze het niet zouden herkennen / dat het hen niet op zou vallen.

Figuur 3: Wanneer zou u melding maken van ondermijning? (n = 1.043)

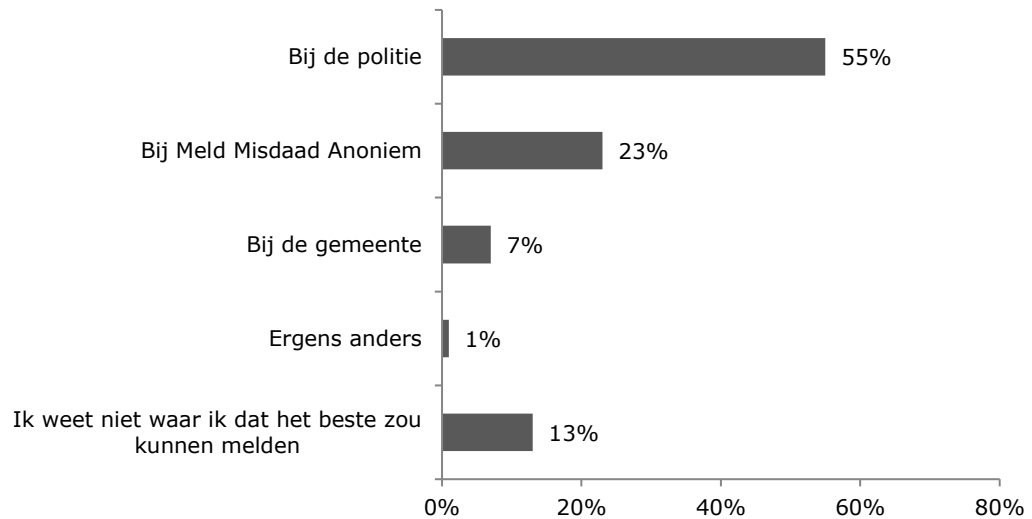
Meerdere antwoorden mogelijk

Ruim de helft (55%) van de panelleden zou het bij de politie melden als ze ondermijning zouden vermoeden. Bijna een kwart (23%) zou het melden bij Meld Misdaad Anoniem.

Dertien procent geeft aan dat ze niet weten waar ze dat het beste zouden kunnen melden (figuur 4).

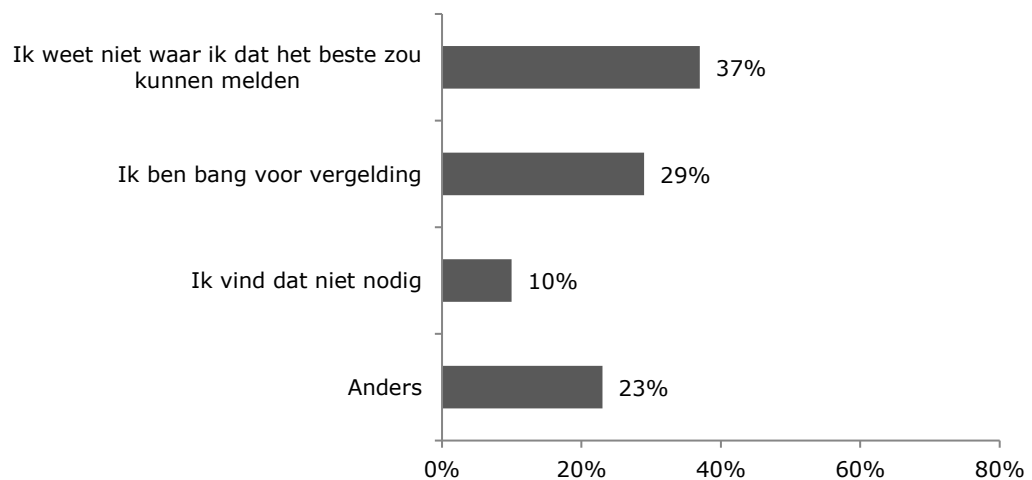
Figuur 4: Waar zou u het melden als u ondermijning zou vermoeden? (n = 856)

De panelleden is gevraagd waarom ze het niet zouden melden als ze ondermijning zouden vermoeden. Ruim een derde (37%) weet niet waar ze dat het beste zouden kunnen melden en 29% zou het niet melden omdat ze bang zijn voor vergelding (figuur 5).

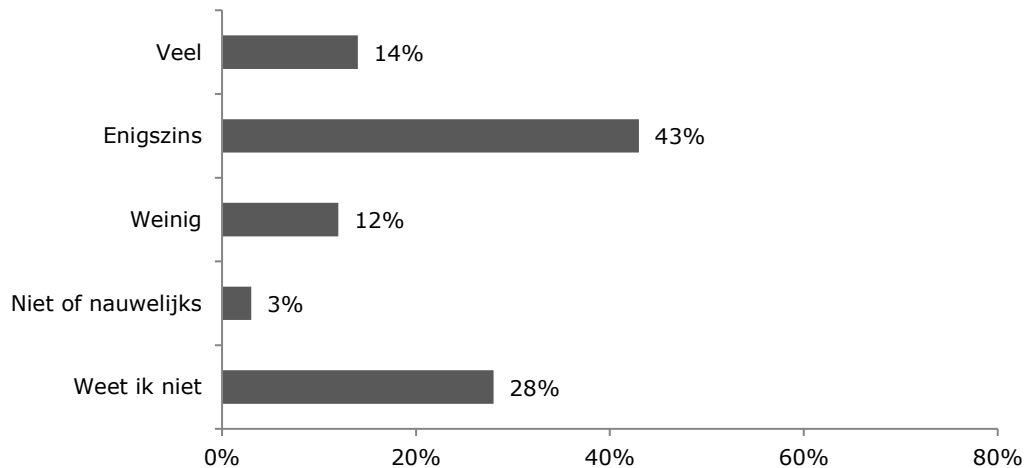
Zes procent heeft genoemd dat ze het niet zouden melden omdat ze niet zeker weten dat er sprake is van ondermijning, ook 6% geeft aan dat ze het niet door zouden hebben dat er wellicht sprake is van ondermijning / dat het ze niet zou opvallen en 5% zou niet bedenken om het te melden (genoemd in de categorie anders).

Figuur 5: Waarom zou u het niet melden als u ondermijning zou vermoeden? (n = 187)

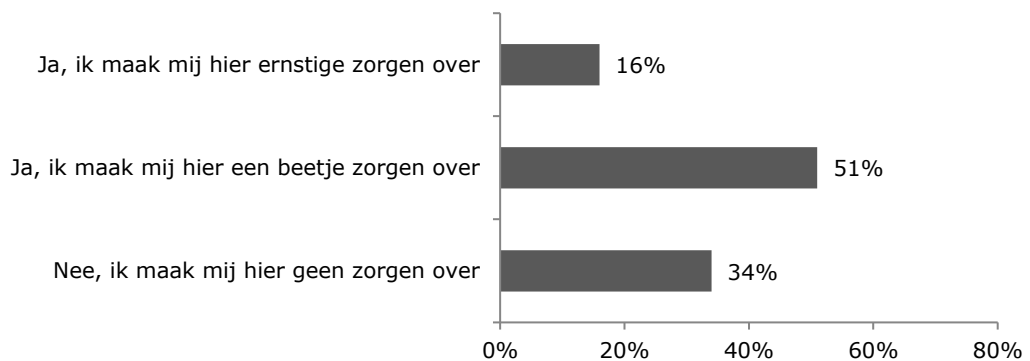
Van de panelleden denkt 43% dat er enigszins sprake is van ondermijning in Nieuwegein. Veertien procent denkt dat er veel sprake is van ondermijning, 12% weinig en 3% niet of nauwelijks. Ruim een kwart (28%) geeft aan het niet te weten (figuur 6).

Figuur 6: In welke mate denkt u dat er sprake is van ondermijning in Nieuwegein? (n = 1.043)

Zestien procent van de panelleden maakt zich ernstige zorgen over (de gevolgen van) ondermijning in Nieuwegein. Ruim de helft (51%) maakt zich een beetje zorgen en 34% maakt zich geen zorgen (figuur 7).

Figuur 7: Maakt u zich zorgen over (de gevolgen van) ondermijning in Nieuwegein? (n = 1.043)

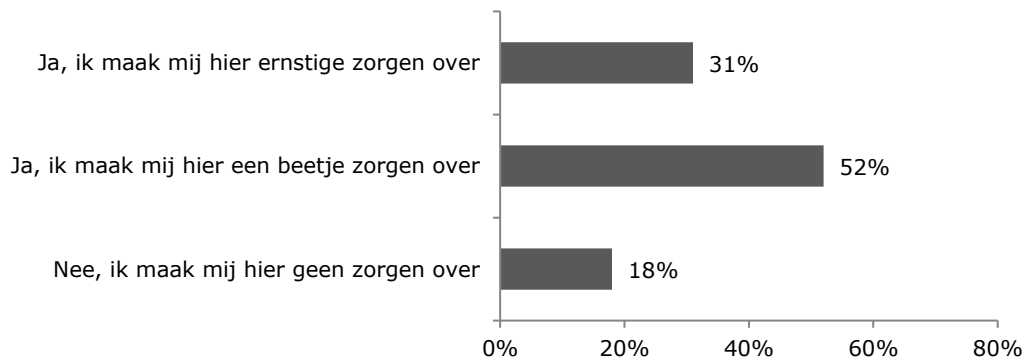
Het voorkomen dat jongeren de criminaliteit in gaan

"Risicojeugd is minder zichtbaar dan voorheen. Dit komt onder andere doordat deze jongeren steeds meer online actief zijn maar ook doordat dat zij zich vermoedelijk met minder zichtbare vormen van criminaliteit bezig houden, bijvoorbeeld (online) handel in illegale goederen. Veel professionals maken zich er zorgen over dat de risicojeugd steeds 'onzichtbaarder' wordt. Het is daardoor namelijk moeilijker om de jongeren in de gaten te houden en hulp aan te bieden om te voorkomen dat zij in de criminaliteit belanden."

Bijna een derde (31%) maakt zich ernstige zorgen over het "onzichtbaarder" worden van risicojeugd. Ruim de helft (52%) maakt zich hier een beetje zorgen over en 18% maakt zich geen zorgen (figuur 8).

Figuur 8: Maakt u zich zorgen over het steeds 'onzichtbaarder' worden van risicojeugd?

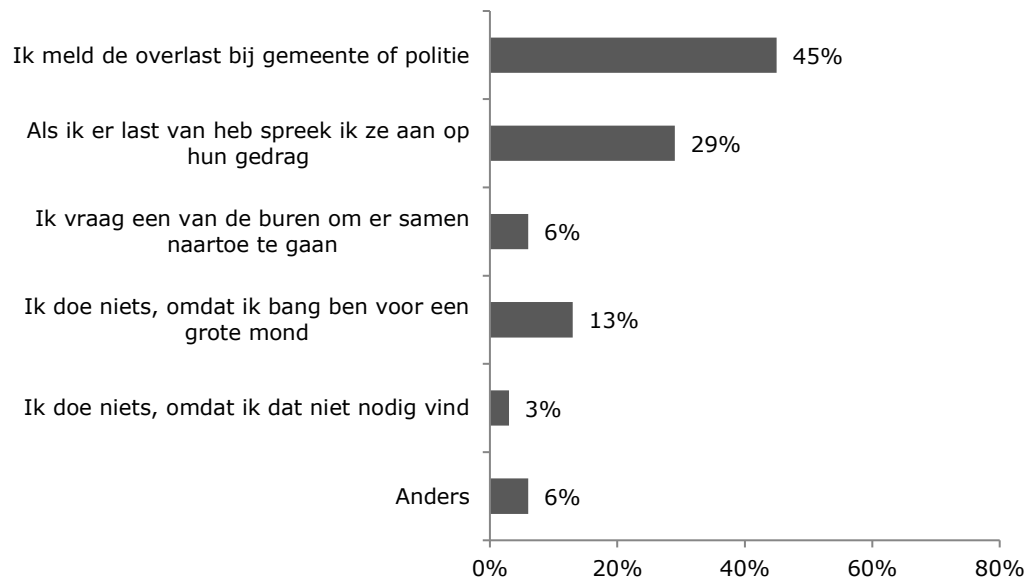
(n = 1.043)

De panelleden is gevraagd wat ze doen als ze te maken hebben met jeugdoverlast (bijvoorbeeld van groepen jongeren) in hun buurt. Bijna de helft (45%) meldt de overlast bij gemeente of politie. Ruim een kwart (29%) spreekt de jongeren aan op hun gedrag, als ze er last van hebben. Dertien procent doet niets, omdat ze bang zijn voor een grote mond (figuur 9).

Twee procent geeft aan dat ze niet met jeugdoverlast te maken hebben (gehad) en 1% geeft aan dat het afhankelijk is van de situatie (ernst, grootte groep, plek) (genoemd in de categorie anders).

Figuur 9: Wat doet u als u te maken heeft met jeugdoverlast (bijvoorbeeld van groepen jongeren) in uw buurt? (n = 1.043)

Van de panelleden zou 35% bereid zijn om mee te denken / doen aan een project om jeugdcriminaliteit in de buurt/wijk te voorkomen; 65% zou hier niet toe bereid zijn.

Digitale veiligheid

"Met digitale veiligheid bedoelen we een betrouwbare en veilige ICT-omgeving. Dit is belangrijk om onder andere onze privacy en bankgegevens te beschermen.

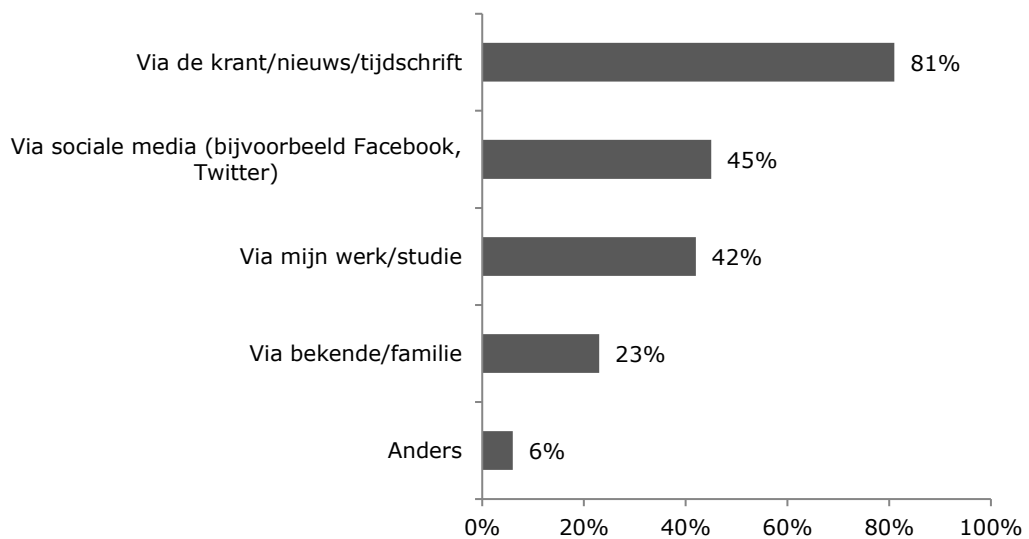
Door te zorgen voor digitale veiligheid proberen we cybercrime, ofwel digitale criminaliteit, te voorkomen."

Bijna alle panelleden (97%) zijn bekend met de term digitale criminaliteit. Drie procent is niet bekend met de term.

Ruim acht op de tien panelleden (81%) kent de term digitale criminaliteit via de krant/nieuws/tijdschrift, 45% via sociale media en 42% via werk/studie (figuur 10). Drie procent kent de term omdat ze zelf te maken hebben gehad met digitale criminaliteit, 1% door berichten van een bank of andere instelling en ook 1% kent de term van TV (genoemd in de categorie anders).

Figuur 10: Hoe kent u de term digitale criminaliteit? (n = 1.021)

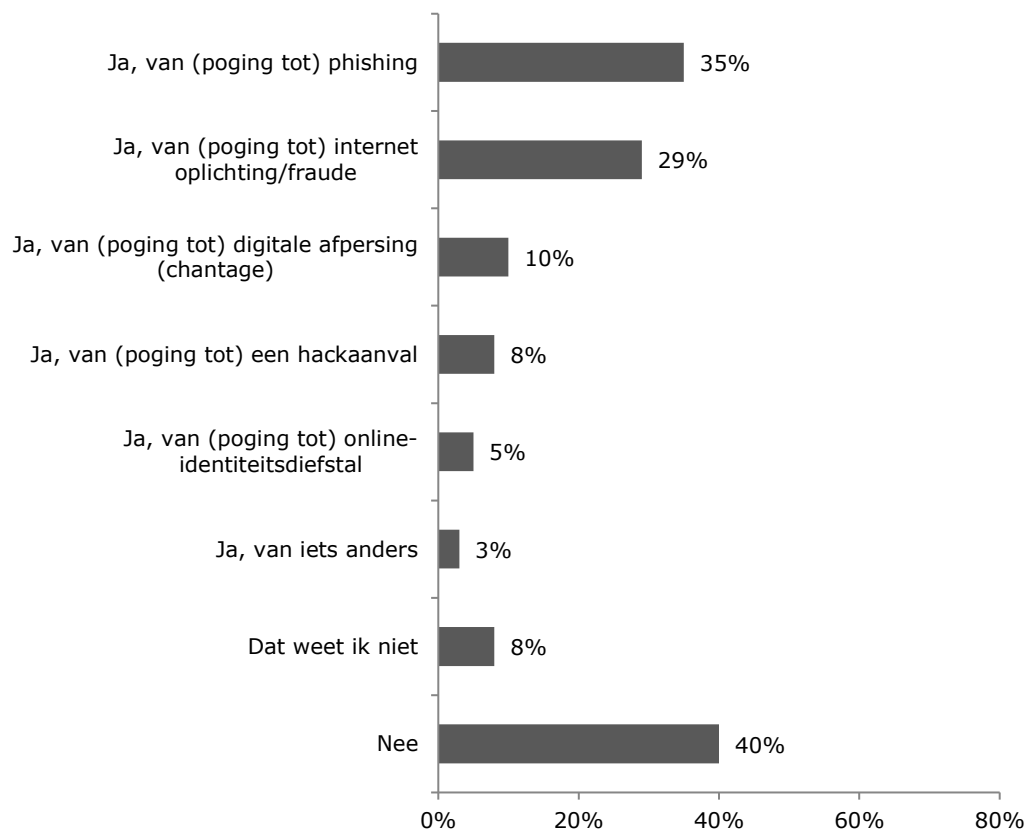
Meerdere antwoorden mogelijk

"Digitale criminaliteit is een verzamelterm van alle delicten die via een computer of internet worden gepleegd. Voorbeelden hiervan zijn: hacken (inbreken in iemands computer of telefoon), phishing (online oplichting door te vissen naar bankgegevens) internetoplichting, online identiteitsfraude, verkopen van persoonlijke data en gegevens."

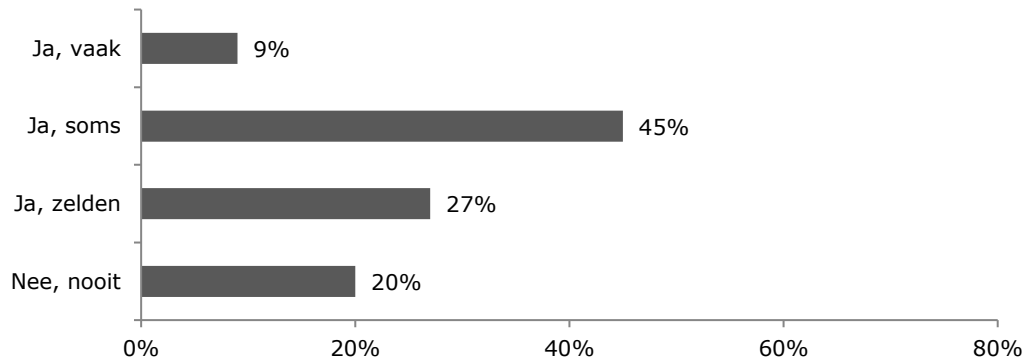
In totaal is ruim de helft (52%) van de panelleden wel eens slachtoffer geworden van (een poging tot) digitale criminaliteit. Ruim een derde (35%) is wel eens slachtoffer geworden van (poging tot) phishing en 29% van (poging tot) internet oplichting/fraude. Veertig procent is nooit slachtoffer geworden van digitale criminaliteit en 8% weet het niet (figuur 11). Eén procent geeft aan slachtoffer te zijn geworden van digitale criminaliteit via telefoon / WhatsApp (genoemd in de categorie anders).

Figuur 11: Bent u wel eens slachtoffer geworden van digitale criminaliteit? (n = 1.043)
Meerdere antwoorden mogelijk

Negen procent van de panelleden maakt zich vaak zorgen om (weer) slachtoffer te worden van digitale criminaliteit, 45% maakt zich hier soms zorgen om. Ruim een kwart (27%) maakt zich zelden zorgen om (weer) slachtoffer te worden van digitale criminaliteit en 20% maakt zich hier nooit zorgen om (figuur 12).

Figuur 12: Maakt u zich wel eens zorgen om (weer) slachtoffer te worden van digitale criminaliteit? (n = 1.042)

De panelleden is gevraagd of zij of iemand anders in hun huishouden al maatregelen hebben genomen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van digitale criminaliteit. Negentig procent heeft één of meerdere maatregelen genomen. Tien procent heeft geen maatregelen genomen; 5% weet niet welke maatregelen ze kunnen nemen, 3% vindt het niet nodig en 2% weet niet hoe het moet.

De meest genoemde genomen maatregel is het niet zomaar geven van gegevens aan anderen (83%), gevolgd door het hebben van een virusscanner én het up to date hebben van de software (81%) en het gebruik van verschillende wachtwoorden (76%) (figuur 13).

Twee procent heeft maatregelen genomen door niet alles te openen (bv mails) / niet zomaar links aan te klikken (genoemd in de categorie anders).

Figuur 13: Heeft u of iemand anders in uw huishouden al maatregelen genomen om te voorkomen dat u slachtoffer wordt van digitale criminaliteit? (n = 1.041)

Meerdere antwoorden mogelijk

De panelleden die geen maatregelen hebben genomen omdat ze dat niet nodig vinden is gevraagd waarom ze dit niet nodig vinden. De antwoorden zijn erg divers en kunnen niet ondergebracht worden in categorieën.

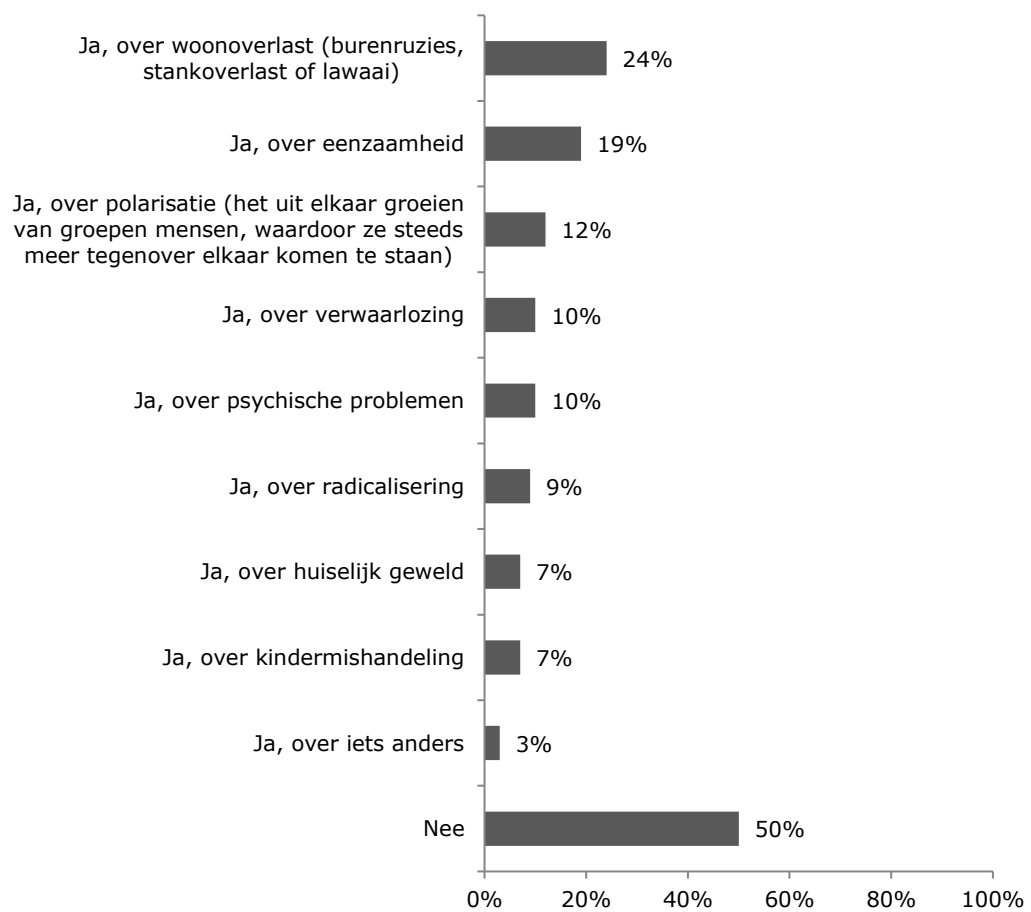
Zorg en veiligheid

"Zorg en veiligheid gaan vaak samen. Op het moment dat zich thuis een vervelende situatie zoals bijvoorbeeld huiselijk geweld voordoet, dan heeft dit te maken met veiligheid en met zorg."

De helft van de panelleden (50%) maakt zich nooit zorgen over iemand uit de buurt of wijk. Ook 50% maakt zich wel eens zorgen. Bijna een kwart (24%) maakt zich wel eens zorgen over woonoverlast (burenruzies, stankoverlast of lawaai) en 19% over eenzaamheid (figuur 14).

Figuur 14: Maakt u zich wel eens zorgen over iemand uit uw buurt of wijk? (n = 1.041)

Meerdere antwoorden mogelijk

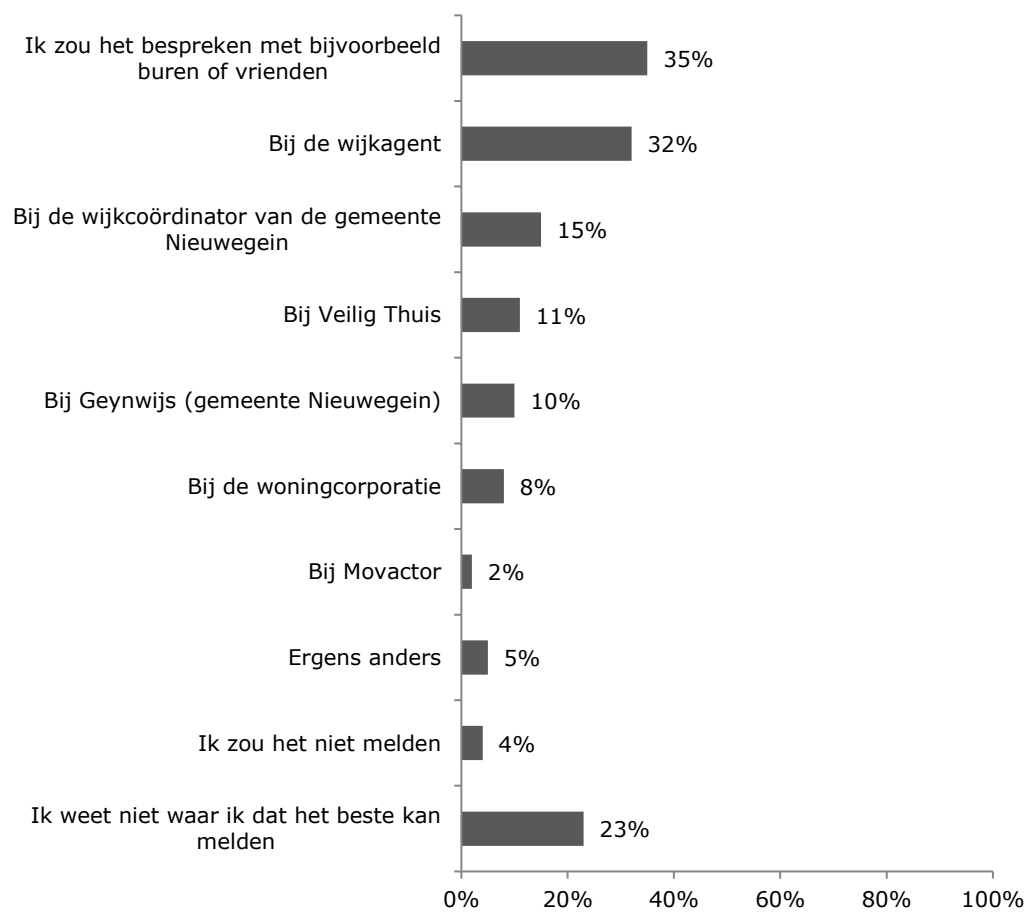

De panelleden is gevraagd waar ze het zouden melden als ze zich zorgen (zouden) maken om iemand in hun buurt. Vier procent zou het niet melden en 23% weet niet waar ze dat het beste kunnen melden.

Ruim een derde (34%) geeft aan dat ze dit zouden bespreken met bijvoorbeeld burens of vrienden. Bijna een derde (32%) zou het melden bij de wijkagent en 15% bij de wijkcoördinator van de gemeente Nieuwegein (figuur 15).

Eén procent geeft aan dat het afhangt van de situatie waar ze het zouden melden, één procent zou het met de (familie van de) persoon zelf bespreken en ook één procent zou het bij de politie melden (genoemd in de categorie anders).

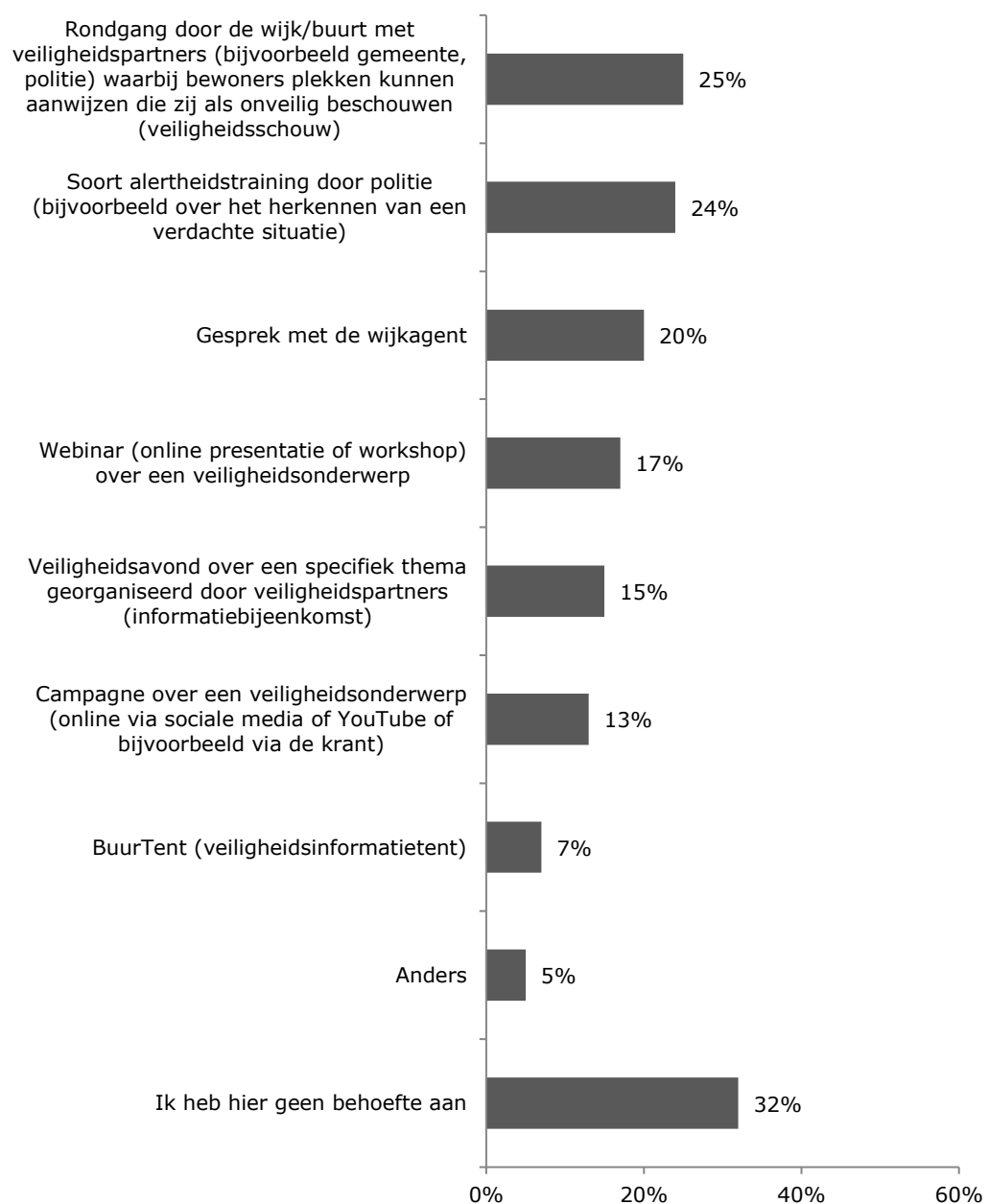
Figuur 15: Als u zich zorgen maakt / zorgen zou maken om iemand uit uw buurt, waar zou u dit dan melden? (n = 1.037) *Meerdere antwoorden mogelijk*

Algemeen

De panelleden is gevraagd waar ze behoefte aan zouden hebben als de gemeente Nieuwegein iets zou organiseren over veiligheid. Een kwart (25%) zou behoefte hebben aan een veiligheidsschouw, 24% aan een soort alertheidstraining door de politie en 20% aan een gesprek met de wijkagent. Bijna een derde (32%) heeft er geen behoefte aan dat de gemeente iets organiseert over veiligheid (figuur 16). De antwoorden in de categorie anders zijn te divers om ze onder te kunnen brengen in categorieën.

Figuur 16: Als de gemeente Nieuwegein iets zou organiseren over veiligheid, waar zou u dan behoefte aan hebben? (n = 1.032) *Meerdere antwoorden mogelijk*

De panelleden is gevraagd of er zaken zijn die over veiligheid gaan, waar de gemeente volgens hen aandacht voor moet hebben. Veertien procent geeft aan dat er geen zaken zijn waar de gemeente aandacht voor moet hebben en 50% weet het niet. Ruim een derde (37%) heeft wel zaken genoemd waar de gemeente aandacht voor moet hebben.

De volgende zaken zijn meerdere keren genoemd (in percentage van alle panelleden, n = 1.037):

Verkeersveiligheid (onder andere op fietspaden, voor fietsers)	8%
Handhaven / controleren door politie en BOA's (verkeer, parkeren, parkeren voertuigen (bijvoorbeeld bussen, vrachtwagens)), zichtbaarheid politie en handhavers op straat	5%
Overlast (groepen) jongeren	5%
Te hard rijden	4%
Drugs (dealen, gebruik, criminaliteit)	4%
Zwerfvuil	3%
Voldoende / betere straatverlichting	2%
Diefstal / inbraak / vernieling	2%
Criminaliteit	1%
Groenonderhoud (overhang/beplanting laag houden	1%
Samenscholing avond / nacht bv op parkeerplaatsen	1%

Gebruik uitkomsten onderzoek

In 2020 heeft de gemeente een nieuw Integraal Veiligheidsplan opgesteld voor de periode 2020-2024 (<https://www.nieuwegein.nl/veiligheid/veiligheid>). Dit is een plan waarin de gemeente haar veiligheidsaanpak samen met die van veiligheidspartners vastlegt voor de komende periode. Op deze manier kunnen bewoners en ondernemers zien waar de gemeente zicht op focust bij de aanpak van veiligheid. De uitkomsten van het onderzoek zijn ondersteunend geweest in het advies aan de raad (die het IVP vaststelt); het feit dat de prioriteiten ook herkend werden door de bewoners versterkte ons advies in het raadsvoorstel. Daarnaast heeft de afdeling Openbare Orde en Veiligheid in samenwerking met team Communicatie per prioriteit een communicatie aanpak vastgesteld die aansluit op de behoefte vanuit bewoners en ondernemers.

Het Inwonerspanel

In 2006 is er een digitaal panel van Nieuwegeinse inwoners gevormd, het huidige Inwonerspanel. Het Inwonerspanel bestaat uit een min of meer vaste groep Nieuwegeinse inwoners van 18 jaar en ouder, die via internet reageert op actuele onderwerpen. Omdat het een bestaand panel is en het proces gedigitaliseerd is, krijgen we als gemeente snel een beeld van wat er leeft onder de Nieuwegeinse bevolking. Met deze informatie kunnen we het gemeentelijke beleid verbeteren. Uiteraard beschikt niet iedereen in Nieuwegein over een computer met e-mail en internet, waardoor niet iedereen kan meedoen. Maar wanneer wij kijken naar de persoonskenmerken geslacht en woonwijk dan zien we dat het Inwonerspanel een goede afspiegeling is van de totale volwassen Nieuwegeinse bevolking. Bij leeftijd is er sprake van een redelijk goede afspiegeling van 18 tot 80 jaar. De groep 18-29 is wat ondervertegenwoordigd; de groep 50-69 oververtegenwoordigd.